

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ, МАКРО- І МІКРОЕКОНОМІКИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

Ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності

студента/ки 2-го курсу ОС «Магістр»
денної форми навчання
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-наукової програми
«Економіка та економічна політика»
Марчук Галини Володимирівни

Науковий керівник: д. е. н., професор
Осецький Валерій Леонідович

Роботу допущено до захисту в Екзаменаційній комісії рішенням кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки від «6» травня 2022 р., протокол №9

Київ - 2022

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

1.1. Витоки та генеза теорії інтелектуальної власності на основі становлення західноєвропейської культури.

1.2. Сутнісні та структурно-функціональні чинники ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності

1.3 Проблеми та обмеження застосування цінової моделі на ринку об'єктів інтелектуальної власності

Висновки до 1 розділу

РОЗДІЛ 2. ІНСТИТУЦІЙНО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА РИНКУ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

2.1. Інституційне забезпечення розвитку ринку об'єктів інтелектуальної власності у залежності від зміни параметрів цінового фактору

2.2 Організаційне забезпечення та механізми регулювання цін об'єктів інтелектуальної власності

2.3 Методи та підходи до впливу чинників ціноутворення на форми комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності

Висновки до 2 розділу

РОЗДІЛ 3. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ РИНКУ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЧЕРЕЗ ЗМІНИ ЦІНОВИХ ЧИННИКІВ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

3.1. Міжнародний досвід застосування цінових інструментів та проблеми ціноутворення на вітчизняному ринку об'єктів інтелектуальної власності

3.2 Можливості застосування поведінкових чинників ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності в економіці України

3.3 Перспективи цінової стабілізації ринку об'єктів інтелектуальної власності в Україні

ВИСНОВКИ.....
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....
ДОДАТКИ.....

ВСТУП

Актуальність теми. Фундаментальні структурні зміни, що відбуваються внаслідок цифровізації економіки створюють нові економічні відносини та простір для розвитку інноваційних продуктів. Швидкий перехід від індустріально-ринкової до інформаційно-мережевої економіки значно змінив соціально-культурний розвиток, який наразі характеризується безперервним інноваційним виробництвом. Саме ця домінуюча тенденція створює умови для розвитку інтелектуальної власності в житті сучасного суспільства. За цих умов, об'єкти інтелектуальної власності стають важливим чинником, що створює нові можливості для економічного середовища та визначає глобальну конкурентоспроможність економіки країни.

Так як інтелектуальна власність стає одним з найбільших економічних ресурсів та створює основу для виникнення специфічного ринку із власною екосистемою, уряди провідних країн світу починають розглядати ринок інтелектуальної власності як пріоритетний напрям розвитку. В результаті цифрової трансформації в економіці формується ринок об'єктів інтелектуальної власності, який в свою чергу запускає процес комерціалізації інтелектуальної власності. Тобто, наявність розвинутого ринку об'єктів інтелектуальної власності в країні та його високий ступінь комерціалізації свідчить про активне соціально-економічне зростання.

Ринок об'єктів інтелектуальної власності як вища форма розвитку господарського обороту створює не тільки нові тенденції, а й певні проблематичні аспекти, що виникають під час ціноутворення цих об'єктів. Оскільки об'єкт інтелектуальної власності має достатній ступінь специфічності,

диференційованості, унікальності та дискусійності з приводу обґрунтування концептуальних засад комерціалізації, інституційно-організаційного впорядкування то подальше вивчення проблематики низки питань, що виникають є глобально-важливими.

Актуальність комплексного аналізу ринку об'єктів інтелектуальної власності та механізму ціноутворення обумовлюється його швидким темпом розвитку. Зазначений сектор є давно визнаним та використовується промислово розвиненими країнами та деякими країнами, що розвиваються, як важливий інструмент технологічного та економічного розвитку. Багато країн, що розвиваються, все більше усвідомлюють, що в їхніх інтересах створити ефективно функціонуючу систему промислової власності, де їх немає, а також зміцнити та оновити існуючі системи, які, успадковані в результаті історичного минулого та більше не відповідають новим потребам та пріоритетам. Проте ринок об'єктів інтелектуальної власності - це один з найбільш важливих структурних компонентів сучасного суспільства. Об'єкти інтелектуальної власності є рушійною силою величезних за своїми масштабами секторів, включаючи авіакосмічну галузь, архітектуру, фармацевтику, медіа-бізнес і індустрію розваг. Саме вона є предметом тривоги з приводу контрафакції та піратства, задає непорозуміння з питань торгівлі, експорту та конкуренції, а також займає центральне місце в дискусіях про економіку знань і політиці в сфері творчості та інновацій.

Суперечливість теоретико-методологічних поглядів та практичних явищ під час ціноутворення та організаційних процесів, що відбуваються на ринку об'єктів інтелектуальної власності у контексті цифровізації та модернізації економіки обумовлюють важливість та актуальність вибору теми кваліфікаційної роботи, визначають мету і завдання дослідження.

Ступінь наукової розробки проблематики. Особливу увагу теоретико-методологічним засадам та аспектам інтелектуальної власності приділяли, ще такі вчені як Аристотель, Ксенофонт, Т. Гоббс, Г. Гегель, А. Сміт. Особливу увагу дослідженням теоретичних засад та аналізу розвитку ринку об'єктів інтелектуальної власності приділили класики економічної теорії Р. Джейкоб, В.

Нордхаус, А. Мур, В. Фішер, Б. Шаффер, Е. Шмідта, Й.Фіхте, О. Піленка та ін. Проблеми становлення та дослідження ринку об'єктів інтелектуальної власності в умовах цифрової економіки та особливості ціноутворення на ньому привертають увагу багатьох сучасних вітчизняних науковців, зокрема : В. Вірченко, В. Базилевич, В. Денисюк, В. Бодров, Ю. Кузнецов, Є. Ходаківський, Ю. Бажал, П. Крайнева, О. Бутнік-Сіверський, О. Орлюк, Н. Краус, Н. Гражевська, А. Маслов, А. Ігнатюк, А.Чухно, А. Вітренко, І. Радіонова, В. Кириленко, О.Харитонова та ін.

Віддаючи належне результатам наукового пошуку іноземних та вітчизняних науковців, а також визнаючи ринок об'єктів інтелектуальної власності як один з найактуальніших та найважливіших аспектів конкурентоспроможності держави в світовій економіці, слід відзначити, що у світовій економічній літературі недостатньо уваги приділяється дослідженню та вивченню теоретично-методологічних, практичних та правових аспектів механізмів комерціалізації, ціноутворенню та розвитку ринку об'єктів інтелектуальної власності.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є комплексний аналіз природи, генези, специфіки та визначення структурних компонентів особливостей ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності. Для досягнення визначеної мети було поставлено наступні завдання для її реалізації:

- встановлення теоретичних засад формування ринку об'єктів інтелектуальної власності;
- оцінювання сучасних тенденцій розвитку, структури та специфіки ціноутворення на сучасному ринку об'єктів інтелектуальної власності;
- статистичне дослідження частки об'єктів інтелектуальної власності на ринку
- визначення теоретико-методологічних засад та механізмів формування та ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності;
- визначення пріоритетних напрямів імплементації сучасних моделей ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності України;

Об'єктом дослідження виступають економічні відносини, що виникають у процесі ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади, що стосуються особливостей ціноутворення та комерціалізації в умовах цифровізації економіки на ринку об'єктів інтелектуальної власності.

Методи дослідження. Методологічною базою цієї магістерської роботи є загальнонаукові методи і прийоми наукового пізнання, а саме діалектичний, логічний та історичний, що дозволило висвітлити умови виникнення та розвитку ринку об'єктів інтелектуальної власності; загальнонаукові методи системного підходу, аналізу та порівняння, методи економіко-статистичного аналізу та групування при визначенні моделей ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності.

Наукова новизна, одержаних результатів кваліфікаційної роботи доповнює та розширює відомі теоретичні та практичні положення комплексного аналізу ринку об'єктів інтелектуальної власності та механізму ціноутворення. У роботі визначено сутність поняття “ об'єкт інтелектуальної власності ”, уточнено теоретичні засади формування ринку об'єктів інтелектуальної власності, зроблено акцент саме на розвитку ринку в умовах цифровізації економіки та глобально-інноваційного характеру, що безпосередньо впливає на специфіку та невизначений характер моделі ціноутворення та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Практичне значення отриманих результатів кваліфікаційної роботи полягає у використанні отриманих знань для подальшого дослідження та дозволить побудувати цілісну та структуровану базу в галузі національної економіки країни враховуючи багатоаспектність ринку об'єктів інтелектуальної власності.

Інформаційною базою стали першоджерела, монографії вітчизняних та зарубіжних авторів, підручники, публікації в ЗМІ, наукові публікації в спеціалізованих виданнях, регулярні звіти міжнародних організацій, інформаційні бюлетені державних установ, у т.ч. розміщені в мережі Інтернет.

Апробація результатів дослідження. Отримані в ході дослідження результати апробовано під час участі у XIX Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Шевченківська весна 2022: Цифрова Трансформація Економіки в умовах пандемії Covid-19» 2022 року, опубліковано тези «Особливості ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності в умовах цифровізації економіки» (Додаток I).

Структура кваліфікаційної роботи визначена її метою і завданнями та складається із вступу, узагальнюючого змісту та висновків до трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Висновки до 1 розділу

1. В ході роботи було визначено, що інтелектуальна власність у широкому сенсі відноситься до категорії творінь розуму, таких як винаходи, літературно-художні твори, конструкції, а також символи, назви та зображення, що використовуються в торгівлі [1].

Поняття інтелектуальної власності відноситься до того факту, що певним продуктам людського інтелекту слід надавати ті ж захисні права, які застосовуються до фізичної власності, які називаються матеріальними цінностями. В ході дослідження було доведено, що чим більш розвинута та диференційована економіка країни, тим більше законодавчих заходів щодо захисту об'єктів інтелектуальної власності вона має. Тобто, інтелектуальна власність це установлені законом права на результати інтелектуальної діяльності у виробничій, науковій, літературній і художній сферах. За визначенням Всесвітньої організації інтелектуальної власності - це власність, що створена шляхом інтелектуального процесу людини, а отже є продуктом людського інтелекту чи розуму [2-4].

2. Було виявлено, що одне з перших відомих посилянь на об'єкт інтелектуальної власності датується 500 роком до нашої ери, коли шеф-кухарі грецької колонії Сибаріс отримали однорічну монополію на створення особливих кулінарних страв. Хоча не існує відомого римського права, що охороняє інтелектуальну власність, римські юристи обговорювали різні інтереси власності, пов'язані з інтелектуальною роботою, та спосіб її кодифікації - наприклад, право власності на картину та право власності на стіл, на якому зображена картина.

Зазвичай ці приклади вважаються нетиповими; наскільки відомо, у Стародавній Греції чи Римі не існувало інститутів чи конвенцій щодо захисту

інтелектуальної власності. З часів Римської імперії до народження Флорентійської Республіки існувало багато франшиз, привілеїв та королівських привілеїв, що стосуються прав на інтелектуальні твори [5].

3. Було встановлено, що система інтелектуальної власності виникла в Європі, і першим вийшло патентне право "Статут монополій" 1623 р. Хоча Сполучене Королівство вперше розглянуло спори про порушення торгових марок у 1618 р., найдавніший статут торговельної марки слід розглядати як «Закон про охорону торгових марок Франції» 1809 р. Логічним наслідком такого підходу стало закріплення у французькому законодавстві понять літературної і промислової власності. У 1875 р. Франція опублікувала Закон про права на торговельні марки, який встановив всеосяжну систему захисту зареєстрованих торгових марок. Пізніше Велика Британія послідовно оприлюднила Закон про зареєстровані торгові марки 1862 р., США 1870 р. Та Німеччина 1874 р.

4. Концепція боротьби з недобросовісною конкуренцією виникла у Франції у 1850-х роках, а першим у світі законом проти недобросовісної конкуренції були "Закон Шермана" Сполучених Штатів у 1890 році та "Закон про недобросовісну конкуренцію", прийнятий у 1896 році Німеччиною. Сполучені Штати є першою країною, яка створила конкурентне право в сучасному розумінні, і його законодавство включає два аспекти: антимонопольну та антинечесну конкуренцію. Положення про боротьбу з недобросовісною конкуренцією Великобританії можна віднести до XV століття, але більш всебічний закон про боротьбу з недобросовісною конкуренцією був прийнятий у середині XX століття. Представницькі закони включають Закон про обмежувальну торгівлю та Закон про чесну торгівлю. У 1905 р. Німеччина переглянула "Закон про запобігання недобросовісній конкуренції", а в 1957 р. Опублікувала "Закон про обмеження конкуренції", і відповідна правова система стала більш повною.

5. Отже, з'ясовано, що інтелектуальна власність є ключовим фактором сприяння економічного розвитку. На мікроекономічному рівні, патент, авторське право та подібні форми захисту інтелектуальної власності допомагають повернути інвесторам та винахідникам витрачений час та кошти, які необхідні для виведення на ринок нового продукту. На макроекономічному рівні

інтелектуальна власність сприяє економічному розвитку, заохочуючи вітчизняних інноваторів та іноземні прямі інвестиції. Система інтелектуальної власності також створює основу, в якій країни, що розвиваються, можуть брати участь в економічній діяльності розвиненого світу.

6. Визначено, що вилучення цінності з інтелектуальної власності та запобігання іншим витягувати з неї цінність є важливим фактором, на який має звертати увагу країна, що хоче розвивати свою економіку, адже хоча це нематеріальний актив, інтелектуальна власність може бути набагато ціннішою за фізичні активи компанії.

7. В ході дослідження, було встановлено, що ринок об'єктів інтелектуальної власності має велике значення для зростання країни, проте задля правильного формування цього ринку слід розглянути сутнісні та структурно-функціональні чинники. У багатьох розвинених країнах суворе дотримання ролі прав інтелектуальної власності має величезний внесок у економічне зростання. Об'єкти інтелектуальної власності сприяють інноваціям, що ведуть до економічного зростання. Нині кожен бізнес у світі - це створення інновацій. Нинішня ера усвідомила важливість законів об'єктів інтелектуальної власності. У сучасному світі важлива не тільки інновація, а й назва, яка має величезну цінність. Деякі компанії просто продають своє ім'я в обмін на величезні гроші. Ринок об'єктів інтелектуальної власності має значний вплив на фінансове зростання економіки [6-9].

Роль інтелектуальної власності в економіці:

-Надавати ексклюзивні права та захищати інтереси творця та заохочувати інвестиції у дослідження та створення нових об'єктів інтелектуальної власності;

-Заборонити конкурентам або кому-небудь використовувати та зловживати майном без дозволу автора;

-Створити ринок для цього винаходу, щоб він міг бути корисним і мотивувати інших до інновацій та творчості.

Визначено, що інтелектуальна власність може складатися з багатьох видів нематеріальних цінностей (Додаток А), а деякі з найпоширеніших перераховані нижче. Виходячи з того, що інтелектуальна власність це фактично право на

результат інтелектуальної діяльності у тій чи іншій галузі, то структурно вона складається з об'єкта та суб'єкту власності.

8. Об'єктом власності є право на результати інтелектуальної діяльності, що поділяють на дві категорії :

- майнові (право володіти, використовувати та розпоряджатись)
- немайнові (право на недоторканність твору, право на авторство)

Тому, право інтелектуальної власності є поєднанням майнових та немайнових прав, що є взаємозалежними.

Тепер це економічно обґрунтовано використовувати нові твори та ідеї, оскільки це безпосередньо впливає на вартість виробу. Тому дуже важливо постійно оновлювати технологію та створювати стимул для інновацій. Важливе значення має не тільки хороший закон, але і виконання цього закону. Немає жодної користі в наявності суворого закону, якщо він не може належним чином виконуватися. Лазівки та слабкі закони можуть зловживатись та будуть використані, що призведе до зменшення інновацій. Закон про права інтелектуальної власності повинен стримувати фізичних осіб від експлуатації майна.

9. До основних функцій ринку об'єктів інтелектуальної власності в умовах постіндустріальної трансформації та цифровізації економіки можна виділити наступні:

- надання стимулів розробляти винаходи та творити;
- захист новаторів від несанкціонованого копіювання;
- сприяння вертикальній спеціалізації на технологічних ринках;
- створення платформи для фінансових інвестицій в інновації;
- підтримка ліквідності та зростання стартапів шляхом злиття, поглинання та IPO;
- створення бізнес-моделей на основі ліцензування технологій;
- створення більш ефективного ринку передачі технологій та торгівлі технологіями та ідеями;

Тобто, при визначенні головного напрямку розвитку ринку об'єктів інтелектуальної власності та його ролі в сучасній економіці, головними є

заохочення до розкриття нових розробок та забезпечення чесності у комерційних операціях. Тепер, права інтелектуальної власності надають ексклюзивні права власнику або творцю майна. Власник може визначити справедливу вартість і продати їх будь-кому. Але це право також може бути використано власником, особою чи компанією можуть стягувати набагато більше, ніж граничні витрати. Це виключне право може створити монополію на ринку.

10. Монополія призводить до нерівності та диспропорції на ринку як у споживанні, так і у виробництві. Правова система має розділи щодо об'єктів інтелектуальної власності, а також антимонопольні розділи. Конкуренція відіграє свою дуже важливу роль на ринку, вона контролює ринок і впливає на задоволеність споживачів. На ринку є кілька великих гігантів, які мають абсолютну владу на ринку. Вони мають ресурси влади, щоб контролювати та маніпулювати ринком. Ринок складається з споживачів-виробників та розробників, а права інтелектуальної власності надають розробникам права та захист, а також підтримують конкуренцію. Права інтелектуальної власності не тільки надають власнику ексклюзивні права, але також надають повноваження передати його право користування іншим особам, щоб ця особа могла дозволити будь-кому використовувати її в обмін на гроші.

11. Під час використання методологічного інструментарію, дослідження архітектури інтелектуальної власності, було визначено чотири її основних сегментів, зокрема структури відносин інтелектуальної власності, що містить відносини привласнення, комерціалізації, розпорядження, користування та володіння; структури права інтелектуальної власності, яка включає майнові і немайнові права, суб'єктивне і об'єктивне право, позитивне і деліктне право; об'єктної структури інтелектуальної власності, до якої віднесено об'єкти авторського права, суміжних прав, патентного права, засоби індивідуалізації, інкорпоральні та уречевлені нетрадиційні об'єкти; суб'єктної структури інтелектуальної власності, що містить творців інтелектуального продукту, первинних правонабувачів, правонаступників та ін.

12. Доведено, що інтелектуальна власність набуває форми нематеріальних активів і стає невід'ємною частиною торгівлі в економіці. У сучасному конкурентному середовищі інновації є основою кожного бізнесу, що веде до розвитку інтелектуальної власності. Виявлення, розвиток та використання інновацій забезпечує конкурентну перевагу та сприяє довгостроковому успіху компанії. Саме тому частка інтелектуальної власності як об'єктів ринкового обміну стає все більш значною із кожним роком.

Встановлено, що інтелектуальна власність не обмежується лише технологічними компаніями, але цінна для кожного бізнесу, який інвестує величезні кошти у дослідження та розробки для створення корінних продуктів

13. Одним з найхарактерніших явищ XXI століття є інтелектуалізація світової торгівлі, тобто зростання частки "інтелектуальної" складової у товарах та послугах. Права інтелектуальної власності довгий час були важливим елементом економічного розвитку та об'єктом національної безпеки в розвинених країнах, саме ця група країн найактивніше виступає за посилення захисту інтелектуальної власності прав та захисту національної безпеки як у двосторонніх, так і в регіональних та багатосторонніх договорах (Додаток Б). Було виявлено, що найбільший недолік на ринку об'єктів інтелектуальної власності полягає в тому, що він іноді обмежує використання технології найкращим чином. Особа, яка володіє правами, іноді зловживає своїми правами. Вони можуть стягувати плату відповідно до свого бажання та через захист прав інтелектуальної власності, що інновації не можуть бути використані конкурентами. Конкуренція - найважливіший фактор для розвитку економіки. Дух конкуренції підтримує баланс між ціною, а також якістю продукції. Але деякі закони щодо прав інтелектуальної власності суперечать принципу конкуренції (Додаток В, Г, Д).

14. Оскільки об'єкт інтелектуальної власності має достатній ступінь специфічності, диференційованості, право інтелектуальної власності надає суб'єкту легальну монополію на використання певної технології, фактично, на окремий вид бізнесу. Отже, конкуренція на ринку об'єктів інтелектуальної власності носить недосконалий характер. Стрімка цифровізація економіки, що

супроводжується новими змінами та утворенням нових інститутів, визначає новий напрям досліджень та проблем.

Внаслідок продажу об'єктів інтелектуальної власності (патенти, товарні знаки, авторські права, бази даних та ін) та з огляду проблематики оцінки інтелектуальної власності, яка комерціалізується, виникла необхідність встановлення ціни. Тому, ціна об'єктів інтелектуальної власності залежить від витрат виробника та величини чистої поточної вартості, і звісно на основі закону попиту та пропозиції (Додаток Е) , де наводиться приклад масового виробництва, де існує взаємозалежність кількості товару та ціну, яку пропонують. Проте специфічність у ціноутворенні об'єкта інтелектуальної власності полягає у тому що одиничність та унікальність продукту призводить до абсолютної нееластичності. Внаслідок продажу об'єктів інтелектуальної власності (патенти, товарні знаки, авторські права, бази даних та ін) та з огляду проблематики оцінки інтелектуальної власності, яка комерціалізується, виникла необхідність встановлення ціни. Тому, ціна об'єктів інтелектуальної власності залежить від витрат виробника та величини чистої поточної вартості, і звісно на основі закону попиту та пропозиції (Додаток Ж) .

15. Проаналізувавши ринок та специфіку об'єкта інтелектуальної власності, можна сказати, що для інтелектуального виробництва характерне більш вузьке коло споживачів, які здатні конкурувати за цей товар, адже не кожен є фінансово спроможний. Цей фактор в свою чергу формує монопольні ціни. Наприклад одяг та речі відомих модельєрів та виробників коштують набагато дорожче ніж виробники менш відомих брендів [14].

16. Також можлива ситуація коли об'єкт інтелектуальної власності є унікальний і на ринку не існує аналогів, тоді крива попиту збігається із кривою пропозиції по осі ординат. Тобто, на вибір ціни впливає не тільки значення попиту та пропозиції.

У контексті таких авторських творів, як музика, створення загальної економічної цінності починається з власника прав, наприклад, автора пісень або виконавця. Однак на цьому все не зупиняється. Насправді, кожен суб'єкт у ланцюжку створення вартості додає економічну цінність твору, перетворюючи творчі

роботи у продукти, доступні (і оцінені) кінцевими споживачами. Зрештою, загальна економічна вартість цього кінцевого продукту визначається готовністю споживачів платити за нього. Ринкова вартість об'єкта інтелектуальної власності також має враховувати подальше використання, тобто вигоду під час комерціалізації.

17. Можна зробити висновок, що ціноутворення об'єктів інтелектуальної власності має наступні особливості та специфічні риси

- Неповторність товару, чим більш унікальним об'єкт інтелектуальної власності являється, тим вища ціна та вужче коло покупців
- Попит та об'єкт інтелектуальної власності
- Пропозиція інтелектуальних товарів та послуг, аналоги та ринку та рівень конкуренції
- Тип ринкової структури
- Величина затрат на створення винаходу
- Державне регулювання ринку інтелектуальної власності

Було виявлено, що вартість активів об'єктів інтелектуальної власності може бути різною значно за різних форм власності та комерційних обставин внаслідок того, що :

- на економічний потенціал об'єктів інтелектуальної власності впливає доступ до активів, необхідних для його реалізації та комерціалізація
- відсутність ефективних ринків для більшості категорій об'єктів інтелектуальної власності та той факт, що ексклюзивні права, надані об'єкту інтелектуальної власності створюють цінність лише за бажанням власника, який здатний забезпечити його виконання.

РОЗДІЛ 2. ІНСТИТУЦІЙНО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА РИНКУ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Висновки до 2 розділу

1. Встановлено, що існує розгалужена міжнародна система визначення, захисту та забезпечення прав інтелектуальної власності, що включає як багатосторонні договірні схеми, так і міжнародні організації. Приклади таких договорів та органів включають пов'язані з торгівлею аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPs), Всесвітню організацію інтелектуальної власності (ВОІВ), Всесвітню митну організацію (ВТО), Комісію ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), Світову організацію торгівлі (СОТ) та Європейського Союзу (ЄС). Тим не менш, існують відмінності у дотриманні та забезпеченні прав на місцевому рівні [16].

Крім того, зростання світової торгівлі промисловою власністю частково обумовлено залученням все більшої кількості країн до світової торгівлі. Глобалізація сприяла посиленню режимів захисту об'єктів інтелектуальної власності у багатьох країнах та поява особливого інтересу економіки юридичних осіб на підприємствах, які базуються на знаннях та інформації.

2. Виявлено, що розвиток технологій (нанотехнології, біоінженерія, ІКТ тощо) та збільшення вітчизняного попиту інноваційних підприємств, поведінка яких відображає зміну ролі інтелектуальної власності в світовій економіці на національному рівні однаково важлива. Зростання витрат на НДДКР (науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи) у деяких галузях промисловості, у поєднанні зі скороченням життєвого циклу багатьох продуктів, надало компаніям додаткові стимули використовувати існуючі права інтелектуальної власності як конкурентні переваги (Міжнародна конвенція про захист виконавців).

3. Отже, аналіз ринку об'єктів інтелектуальної власності показує, що за останні два десятиліття відбулося різке зростання кількості заявок на патенти, заявок на товарний знак та інші види інтелектуальної власності разом з незначними коливаннями у ліцензійних платежах за ставки роялті. Цей факт свідчить про те, що світовий ринок інтелектуальної власності знаходиться на ранній стадії розвитку і тільки формується. Причиною цього явища є не тільки глобалізація світової економіки, а також активна діяльність ТНК, які розміщують свої дослідницькі підрозділи в різних країнах навколо світу. Проте оцінити, скільки інтелектуальної власності у світі є, практично неможливо оскільки торгівля супроводжується технологічними проривами та міжнародним обміном знаннями. Також можна зробити висновок, що інституційне забезпечення розвитку ринку об'єктів інтелектуальної власності у залежності від зміни параметрів цінового сектору змінюється.

4. Проаналізувавши ринок об'єктів інтелектуальної власності, де можна побачити найбільших експортерів та імпортерів об'єктів інтелектуальної власності (рис. 2.1) та основні країни - платники роялті та ліцензійних зборів (рис.2.2), можна зробити висновок, що рівень розвитку ринку об'єктів інтелектуальної власності визначає ступінь розвитку держави.

Встановлено, що основним показником ефективності інноваційного процесу є комерційне (практичне) використання результатів інтелектуальної праці.

5. Було досліджено, що найважливішими показниками світового ринку об'єктів інтелектуальної власності є:

- купівля - продаж ліцензій;
- виплата роялті;
- кількість заявок на патент;
- кількість зареєстрованих товарних знаків;
- реєстрація інших об'єктів інтелектуальної власності

Так, юридичні права, що охороняють нематеріальні активи, можуть відрізнятися залежно від юрисдикції країни. На визначення ціни може впливати виду активу, його дохідність та ризик доцільно проводити оцінку на рівні сегментації, яка відповідає відмінності в основних правах.

6. На додаток до юридичних міркувань, це підтверджують функціональні та ринкові оцінки ринку об'єктів інтелектуальної власності можна краще оцінити за сегментом ринку (наприклад, регіон або категорію товару), ніж на сукупному рівні. При розгляді цих факторів відповідний рівень сегментації для конкретної особи на залучення також впливають мета та обсяг оцінки. Було виявлено, що об'єкти інтелектуальної власності зазвичай підрозділяється на дві області: промислову власність та авторське право. Промислова власність існує в самих різних формах, включаючи патенти на винаходи, промислові зразки (художньо-естетичні рішення, пов'язані з зовнішнім виглядом промислового виробу), товарні знаки, знаки обслуговування, топології інтегральних мікросхем, фірмові найменування і комерційні позначення, географічні позначення та захист від недобросовісної конкуренції.

7. До області авторського права відносяться літературні та художні твори, наприклад книги, музика, картини та скульптури, фільми і твори, створені на основі технологій (Такі як комп'ютерні програми і електронні бази даних). У більшості мов, за винятком англійської, під авторським правом (copyright) розуміються права автора. хоча завдяки міжнародному праву було досягнуто деякої одноманітності, ця різниця відображає різний хід історичного розвитку цих прав, що до сих пір знаходить відгомін в багатьох системах авторського права. Хоча існують і інші види інтелектуальної власності, на даному етапі корисно проаналізувати відмінності між промисловою власністю і авторським правом з точки зору головних відмінностей винаходів від літературних і художніх творів. На відміну від охорони винаходів, в рамках авторського права і пов'язаної з ним концепції суміжних прав (більш детально вона описана далі) охороняється лише форма вираження ідей, а не самі ідеї. Авторське право дає охорону творчим творів – творчим з точки зору вибору і розташування слів, музичних нот, квітів і форм. Таким чином, авторське право забезпечує власнику виключних майнових прав охорону від тих, хто копіює або іншим чином використовує форму, в якій автор висловив оригінальний твір. Це основна відмінність винаходів від літературних і художніх творів, і саме воно лежить в основі відмінностей в їх правову охорону.

8. Оскільки охорона винаходів забезпечує монопольне право на використання ідеї, термін її дії нетривалий і, як правило, становить близько 20 років. Крім того, сам факт охорони винаходи повинен бути доведений до загального відома. Авторське право охороняє два види прав. Майнові права дозволяють правовласникам отримувати фінансове винагороду за використання їхніх творів іншими особами. Особисті немайнові права дозволяють авторам і творцям творів робити певні дії для збереження зв'язку між ними і їхніми творами [18].

9. В умовах зростаючої глобалізації охорона прав об'єктів інтелектуальної власності є однією з найскладніших проблеми на сучасному ринку. Правові аспекти захисту об'єктів інтелектуальної власності є предметом інших досліджень.

Комерційне використання об'єкта інтелектуальної власності або, іншими словами, залучення прав на нього в економічний оборот можна досягти двома способами:

- використання об'єктів інтелектуальної власності у процесі господарської діяльності підприємства – стратегія капіталізація інтелектуальних активів;
- вихід на ринок об'єктів інтелектуальної власності - стратегія комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Іншою формою використання результатів інтелектуальної роботи є стратегія комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

10. Для того, щоб оцінити стан світового ринку об'єктів інтелектуальної власності, необхідно розглянути кожен цих компонентів. Статистичні дані, надані СОТ, дозволяють простежити динаміку зміни платежів за використання об'єктів інтелектуальної власності в регіональному контексті та для визначення регіонів, які найбільш залучені до міжнародної торгівлі.

Зростання частки торгівлі об'єктами інтелектуальної власності, яка почала набирати темпи у 2018 році, вже зросла до 3,1 трлн доларів США. Майже у кожному регіоні світу спостерігається зростання цієї категорії, продовжуючи цю тенденцію з 2017 року .

Так, основні платежі за використання інтелектуальної власності належать Північній Америці та Європі - близько 82% усі виплати загалом у 2017 р.

На основі цих даних можна зробити логічний висновок, що саме такі держави, як США, Країни ЄС та Японія, які ефективно керують існуючими об'єктами інтелектуальної власності у глобальному масштабі, мають стійкі позиції у сфері національної безпеки, і компанії цих країн грамотно використовують конкурентні переваги, створені як на міжнародному, так і на внутрішньому ринку. За статистичними даними ВОІВ, найбільша кількість заявок на патентну охорону відзначається у країнах з високим рівнем доходу, що зумовлено орієнтацією більшості цих країн на інноваційний тип економічного розвитку. Однак не можна ігнорувати важливу тенденцію: починаючи з 2012 року, спостерігається різке зростання кількості заявок від груп країн з вищими доходами, ніж середні, та скороченням розриву з лідерами країн світу за цим показником [25].

11. На основі одержаних результатів, основними підходами оцінки об'єктів інтелектуальної власності є наступні: підхід на основі доходів, ринковий підхід та підхід на основі витрат.

Підхід на основі доходів - це найбільш часто вживаний метод оцінки об'єктів інтелектуальної власності. В рамках цього методу актив інтелектуальної власності оцінюється на основі розміру економічного прибутку, яку він, як очікується, повинен створити з урахуванням його поточної цінності. Це найпростіший підхід, якщо потрібно оцінити активи інтелектуальної власності, які створюють позитивний потік грошових коштів. Щоб визначити економічний дохід необхідно:

- Знайти потік доходу, створений об'єктом інтелектуальної власності протягом залишкового строку корисного використання (RUL - remaining useful life)
- Зарахувати ці доходи/заощадження витратами, безпосередньо пов'язаними з об'єктом інтелектуальної власності. Витрати: робоча сила та матеріали, необхідні для капіталовкладення та будь-які відповідна економічна орендна плата або нарахування капіталу
- Врахувати ризик зменшення суми доходу до теперішньої вартості за допомогою ставки дисконтування або норми капіталізації

Основними методами доходного підходу є метод прямої капіталізації та метод непрямой капіталізації (дисконтування грошового потоку): метод надмірного прибутку, метод роялті, метод звільнення від роялті. Зазначені методи найчастіше використовуються під час оцінки цілісного майнового комплексу.

В основі методу прямої капіталізації лежить переведення прибутку від комерційного використання об'єкта інтелектуальної власності у вартість останнього. Цей метод використовують найчастіше як експрес-метод для розрахунку залишкової вартості, а іноді – для оцінки активів, строк життя яких практично не визначений.

Метод непрямой капіталізації (дисконтування грошового потоку- Discounted cash flow (DCF)) Оцінювач прогнозує відповідний показник економічного доходу (грошові кошти потоків) на кілька дискретних періодів часу в майбутнє.

В основі **ринкового підходу** лежить порівняння з фактично сплаченою ціною за передачу прав на аналогічний об'єкт інтелектуальної власності. Переваги цього методу в тому, що він простий і заснований на ринковій інформації, тому він часто використовується для встановлення приблизної цінності при визначенні ставок роялті, податку і показників для використання в рамках методу на основі доходів. До основних методів ринкового підходу відносять: метод ринку інтелектуальної власності, метод порівняльних продаж, метод експертних оцінок.

Підхід на основі витрат (інвестиційний) передбачає визначення цінності активу інтелектуальної власності шляхом розрахунку вартості аналогічного (або ідентичного) об'єкту підхід на основі витрат. Підхід є особливо актуальним в тих випадках, коли об'єкт інтелектуальної власності легко відтворити і коли економічні переваги активу неможливо виміряти точно. Цей підхід не враховує невикористані понесені витрати, так само як і наявність у активу унікальних або новаторських характеристик [28].

До цього підходу належать наступні методи: метод вартості заміщення, відновлюваної вартості, метод коефіцієнтів, метод планових затрат, метод фактичних затрат.

Метод витрат, як правило, є найменш використовуваним методом, оскільки в більшості випадків вважається придатним лише як доповнення до методу доходу (якщо оцінка не для бухгалтерського обліку). Цей метод зазвичай використовується в ситуації, коли об'єкт інтелектуальної власності наразі не приносить доходу.

12. Встановлено, що багато форм інтелектуальної власності не можуть бути включені до балансу як активи, оскільки немає конкретних принципів бухгалтерського обліку для оцінки кожного об'єкту. Однак вартість майна, як правило, відображається у ціні акцій, оскільки учасники ринку знають про існування інтелектуальної власності. Цінність об'єкта інтелектуальної власності в принципі обумовлена тим, що власник цього активу має право не допускати його використання конкурентами. Об'єкт інтелектуальної власності має вимірну цінність, якщо він:

- дає своєму власникові / користувачеві відчутні економічні вигоди;
- підвищує цінність інших активів, з якими він пов'язаний.

Цінність об'єкта інтелектуальної власності є відображенням потенційної майбутньої економічної вигоди, яку зможе отримати власник або законний користувач цього активу. Цінність може бути реалізована наступним чином:

- пряме використання об'єкта інтелектуальної власності шляхом створення з її допомогою продукту;
- продаж або ліцензування об'єкта інтелектуальної власності третій стороні;
- інші способи, такі як підвищення бар'єрів для входу на ринок або зниження загрози появи аналогічних продуктів.

13. Оцінка об'єктів інтелектуальної власності також вигідна з точки зору захисту прав інтелектуальної власності, внутрішнього управління і самих диверсифікованих фінансових процесах.

Встановлено, що для того щоб актив об'єкт інтелектуальної власності можна було оцінити, він повинен відповідати наступним вимогам:

- Чітка ідентифікація
- Однозначна назва об'єкта
- Якісні та кількісні характеристики об'єкта інтелектуальної власності

- Ємність прибутків та прибутковість
- Частка ринку, що підтримується
- Юридичні права та обмеження, конкуренція, бар'єри для вступу та ризику, пов'язані з об'єктом інтелектуальної власності
- Історичне зростання та перспективи на майбутнє.(Додаток 3)

РОЗДІЛ 3. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ РИНКУ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ ЗМІНИ ЦІНОВИХ ЧИННИКІВ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Висновки до 3 розділу

1. Виявлено, що чітко визначені та добре забезпечені права інтелектуальної власності можуть стати важливими складовими економіки України та елементом сприяння розвитку продовження економічного зростання. Система інтелектуальної власності створює стимул здійснювати інновації, винагороджуючи розробників нових винаходів правом виключення інших від використання цього нововведення протягом обмеженого періоду часу та можливістю отримати фінансову вигоду від своїх інновацій. Економічні дослідження підтверджують, що чітко визначена система інтелектуальної власності винагороджує інновації та сприяє економічному зростанню. Постійно пристосовуючись до економічних і технічних змін, система права інтелектуальної власності продовжуватиме сприяти економічному зростанню в країні, де вона розвиватиметься. На жаль, поки що рівень розвитку ринку об'єктів інтелектуальної власності та інноваційна вітчизняна система не відповідає умовам сьогодення. [30]

2. Під час дослідження було виявлено, що ринок об'єктів інтелектуальної власності формується в процесі комерціалізації. Найбільш поширений вид комерціалізації на вітчизняному ринку є продаж ліцензій, адже є найбільш загальнодоступним та добре розвинутим. Лізинг об'єктів інтелектуальної власності є досить новим фінансовим інструментом який вдало використовується як за кордоном так і на вітчизняному ринку. Тобто, власники інтелектуальної власності користуються певними виключними правами на використання та експлуатацію захищених активів. Наприклад, вони можуть заборонити іншим компаніям використовувати їхні твори або заборонити іншим компаніям використовувати їхній логотип чи бренд.

3. Серед проблем ціноутворення на вітчизняному ринку об'єктів інтелектуальної власності є:

- недостатнє забезпечення та фінансування держави науково-технічної та інноваційної сфери
- недосконале функціонування механізмів податкової, приватизаційної та фінансово-кредитної політики
- недостатнє залучення іноземних партнерів та недосконала законодавча база захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності
- політична, економічна та соціальна нестабільність економіки, низький рівень розвитку сектору інновацій

4. Через вищенаведені фактори, Україна контрастує із промислово розвиненими країнами, в яких розробка і реалізація наукоємних технологій є однією із найбільш пріоритетних.

5. Зазначено, що підвищення продуктивності можна реалізувати за рахунок вдосконалення технології та методів. Інновації потребують інвестицій, які відіграють важливу роль в національній економіці. Ми можемо побачити та навчитися в таких розвинених країнах, як США та Японія, в яких темпи розвитку зросли в 5 разів після впровадження законів про інтелектуальну власність.

6. Інновації важливі для довгострокового фінансового успіху бізнесу та роблять організацію більш конкурентоспроможною, ніж суперники. Організації повинні усвідомлювати важливість створення інтелектуальної власності та ефективно використовувати її для розробки ефективних бізнес -стратегій та досягнення довгострокових успіхів на ринку. Створення міцного портфеля допомагає організаціям продавати продукцію чи послуги клієнтам та розвивати лояльність серед споживачів. Щоб випередити конкурентів, підприємці/новатори повинні продовжувати розвивати свій портфель продуктів та підтримувати незмінну якість продукції та послуг. Таким чином, ефективна система об'єктів інтелектуальної власності є первинним ключем для управління активами знань для бізнесу. Ефективне використання інтелектуальної власності може перешкодити будь - якому бізнесу чи галузі скористатися доброзичливістю на

ринку. Без захисту таких ідей новатори не зможуть скористатися перевагами своїх винаходів і будуть менше зосереджуватися на дослідженнях та розробках. Права інтелектуальної власності допомагають новаторам на кожному етапі стратегії розвитку бізнесу, конкуренції та розширення. Права інтелектуальної власності є стимулом для інновацій, що відбуваються в різних галузях промисловості, особливо в технологічному просторі. Зі зростанням визнання та важливості технологічних інновацій виникає необхідність у створенні міцної системи об'єктів інтелектуальної власності. Потужна та ефективна система об'єктів інтелектуальної власності допомагає країні заохочувати вільний потік інформації та технологій.

7. Інтелектуальна власність відіграє життєво-важливу роль у заохоченні інноваційних людей та винагородженні їх за їхні ідеї, тим самим стимулюючи продуктивне зростання. Цей процес призводить до інновацій або вдосконалення існуючих технологій. Права інтелектуальної власності також стимулюють новатора використовувати та продавати свої інновації на ринку. Тому організації усвідомлюють важливість активів інтелектуальної власності, оскільки вони передбачають значний відсоток оцінки компанії під час злиття та поглинання. Виходячи зі своєї здатності забезпечувати високу прибутковість та конкурентні переваги, компанії захищають свої об'єкти інтелектуальної власності від конкурентів [47].

8. Було досліджено питання застосування поведінкових чинників ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності в економіці України. Адже, конструктивний характер поведінкової доктрини забезпечується використанням інструментарію, який забезпечує результати навіть за умов невизначеності, нестабільності та асиметричності інформації. Поведінкова економіка поєднує елементи економіки та психології, щоб зрозуміти, як і чому люди поведуться так, як вони поведуться в реальному світі. До когнітивних упереджень, що пов'язані з зовнішнім впливом на об'єкти інтелектуальної власності є : упередженість авторитету, упередження зовнішнього впливу, ефект наслідування, фундаментальна помилка атрибуції. Тобто, правильно використавши поведінкові

чинники, ми можемо коригувати та спрямовувати ціноутворення об'єктів інтелектуальної власності в Україні.

9. В даний час відбувається істотна зміна ролі об'єктів інтелектуальної власності у системі економічних відносин. Для опрацювання урядової стратегії у сфері об'єктів інтелектуальної власності мають включатись питання пов'язані зі створенням, правовим захистом, комерціалізацією та захистом інтелектуальної власності. Стратегія інтелектуальної власності має бути важливою складовою державної інноваційної політики. Питання про управління інтелектуальної власності слід обговорювати лише з питаннями інновацій розвитку країни.

10. Визначено, що основне завдання урядової інноваційної політики - створення технологій бізнесу, який має фінансувати інновації. Роль держави має зростати ця ситуація і не зменшиться. Держава регулює стратегічний розвиток, підтримує вчених, які створюють інновації. Найголовніше, що держава має забезпечити ефективну інноваційну інфраструктуру.

11. Однією з найважливіших цілей стратегії інтелектуальної власності має бути організація баз даних для всіх доменів інтелектуальної власності. Ці бази даних повинні містити однорідну та надійну інформацію інформація, зібрана за певними показниками інтелектуальної власності: економічна, правова тощо. Вони повинні бути поновлювані та доступні. На всіх етапах реалізації державної стратегії інтелектуальної власності важливо використовувати всі форми міжнародного співробітництва. Особливо це стосується питань розвитку спільного підходи та спільні документи щодо захисту авторських прав в Інтернеті. Досліджено, що лінія фронту бізнесу змінилася від контролю над ринками сировини до контролю прав на свіжі ідеї та інновації. Таким чином, захист інтелектуальної власності має життєво-важливі правові, інформаційні та політичні функції, які служать інструментом для інновацій, стимулюючим розвиток нових ринків та розвантаження технологій та інших знань громадськості в вигідні (економічні перспективи) способи. Інвестиції в дослідження та розробки генерують нові ноу-хау, які дійсно дають конкурентну перевагу, сприяють кращому позиції на ринку та дозволяють компаніям

отримувати дохід. Це створене ноу-хау має потенціал для перетворення в грошовий потік.

12. Компанії, які продовжують інвестувати в нові продукти та інновації під час економічної рецесії, матимуть найкращі можливості, щоб скористатися перевагами відновлення. Іншими словами перспективи цінової стабілізації на ринку об'єктів інтелектуальної власності в Україні безумовно є. Серед основних чинників, що зможуть допомогти та сприяти покращенню та створення цієї перспективи це:

- ефективна система специфікації та захисту відповідних прав
- свобода вибору для продавців та покупців;
- наявність відповідного інституційного
- забезпечення та інфраструктури
- активізація заходів у сфері захисту прав інтелектуальної власності, а саме злагоджена діяльність органів судової та виконавчої влади
- сприяння пільговому кредитуванню в сфері інтелектуальної діяльності, боротьба з масовим піратством та порушенням авторських прав

13. Таким чином, можна сказати, що мікроекономічна перспектива аналізує переваги інтелектуальної власності для власників об'єктів інтелектуальної власності, тоді як макроекономічна перспектива аналізує переваги інтелектуальної власності на національному рівні.

ВИСНОВКИ

На основі дослідження методологічних засад було узагальнено та запропоновано нові вирішення наукової проблеми, що стосується ринку об'єктів інтелектуальної власності. Було досліджено основні тенденції, сутнісні та структурно-функціональні чинники, механізми, моделі та методи ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності, інституційно-організаційні механізми ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності в умовах цифрової економіки. Також особливу увагу було приділено пріоритетним напрямкам розвитку ринку об'єктів інтелектуальної власності України через зміни цінових чинників в національній економіці. Отже, було зроблено наступні висновки, які відображають вирішення поставлених завдань відповідно до визначеної мети :

1. Доведено, що інтелектуальна власність є рідною для всіх народів і актуальна для всіх часів і культур, і історично сприяла прогресу суспільства. Це сила, яка може бути використана для збагачення життя окремих людей і майбутнього націй – матеріально, культурно та соціально. Отже, ми можемо сказати, що управління інтелектуальною власністю може стимулювати дослідження та розробки у провідні продукти в категорії, ефективність брендингу та збільшення частки ринку. Об'єкти інтелектуальної власності є будівельними блоками сучасної економіки. Саме тому дослідження стратегій ціноутворення на ринку інтелектуальної власності має важливе значення для формування дієвої бізнес-стратегії управління об'єктами інтелектуальної власності. Результати дослідження продемонстрували, що в умовах глобалізації існує проблема вибору правильного підходу та методу під час оцінки об'єктів інтелектуальної власності. Зважаючи на швидкі темпи цифровізації на ринку інтелектуальної власності визначення найбільш вдалої стратегії ціноутворення вимагає поглибленого аналізу ринкових даних. На наш погляд, до найбільш ефективних цінових стратегій, які доцільно використовувати на ринку об'єктів інтелектуальної власності, потрібно віднести: бізнес-стратегії та функціональні стратегії. Визначення вартості інтелектуальної власності може бути складним процесом і тим не менше, отримання обґрунтованої оцінки може надати значну користь

бізнесу. Встановлення чіткої мети та завдань оцінки об'єктів ІВ може допомогти зробити оцінку найбільш точною.

2.Сьогодні ми бачимо безперервний розвиток технологій, які матимуть значний вплив на існуючий ландшафт інтелектуальної власності. Хоча ми ще не до кінця розуміємо всі аспекти цих технологій, ми можемо передбачити основні виклики, які постануть перед адміністрацією, політикою та управлінням об'єктів інтелектуальної власності. Також можна передбачити, що через величезні відмінності в технологічних можливостях у всьому світі розвиток зіткнеться з великими проблемами. Але можливості та виклики завжди слідуєть. Події, які призвели до цих викликів, самі по собі не є негативними. Нам просто потрібно спробувати зрозуміти, як ці події вплинуть на існуючу систему інтелектуальної власності та її подальшу еволюцію.

3.Оскільки інтелектуальна власність все більше стає ядром економіки знань, попит на інтелектуальну власність продовжує зростати і, як очікується, продовжуватиме зростати. Взявши за приклад 2015 рік, було подано 2,9 мільйона патентних заявок, близько 6 мільйонів заявок на товарний знак та 870 тисяч заявок на оформлення. Ці цифри вражають. Управління цими зростаючими вимогами є великою проблемою для офісів інтелектуальної власності. Однак прийняття нових рішень з інформаційних технологій надає нові можливості для кращого реагування на ці потреби та, в більш широкому сенсі, для реагування на адміністративні процедури інтелектуальної власності.

4.Існуюча система інтелектуальної власності задовольняє потреби в багатьох аспектах, але для багатьох сфер все ще потрібні корективи. Штучний інтелект та науки про життя є двома основними галузями технологічного розвитку. Оскільки вони включають багато аспектів, вони створюють важливі виклики для інтелектуальної власності та інших галузей політики. Наприклад, штучний інтелект спричинив технічні та економічні проблеми. Ці проблеми варіюються від стимулювання створення корисних систем штучного інтелекту до втрати робочих місць. Особливо при застосуванні інформаційних технологій у науках про життя неминуче виникнуть питання етики та управління. Тому ми повинні

ретельно продумати, що ці технології, що швидко розвиваються, означитимуть для системи інтелектуальної власності та її управління.

5. Сьогодні, з популярністю великих даних і ми рухаємося до Інтернету речей, генерується величезна кількість даних. Велика кількість даних знаходиться поза традиційними категоріями системи інтелектуальної власності. Це одна з причин того, чому дослідники все частіше схильються до використання комерційної таємниці для захисту своїх лабораторних результатів до змагань.

Підводячи підсумок, існує кілька причин зростання світового ринку об'єктів інтелектуальної власності. Один з них – це зростання ролі інтелектуальної власності у міжнародних економічних відносинах. Ця тенденція сприяє прагненню правовласників розширити географічне охоплення програми та, звичайно, захист об'єктів інтелектуальної власності

6. Міжнародні ринки передачі ринку об'єктів інтелектуальної власності відіграють важливу роль у використанні їх інтелектуальної власності та участь у глобалізації та інноваціях. В умовах цифровізації економіки, питання визначення вартості об'єкта інтелектуальної вартості постає все частіше, тим самим звертаючи увагу на те, які методи та інструменти необхідно використовувати у процесі оцінки того чи іншого об'єкта. Щоб знайти вірний шлях для визначення вартості, будь якого об'єкту слід звернутись до витоків теоретичної економіки. Наразі, належної єдності серед учених-економістів щодо механізму ціноутворення в сучасній економіці ще не існує, що значно ускладнює всю систему національної економіки.

7. Проаналізувавши ринок та специфіку об'єкта інтелектуальної власності, можна сказати, що для інтелектуального виробництва характерне більш вузьке коло споживачів, які здатні конкурувати за цей товар, адже не кожен є фінансово спроможний. Цей фактор в свою чергу формує монополні ціни.

8. Завдяки нашим емпіричним дослідженням ми оцінюємо відносну важливість чотирьох основних ринків інтелектуальної власності – патентів, авторських прав, відкритих джерел і незапатентованих технологій – і досліджуємо їх функціонування та ефективність. Ми робимо це, досліджуючи перешкоди та особливості функціонування об'єктів інтелектуальної власності через

специфічний та невизначений характер формування ціноутворення на ринку внаслідок цифровізації економіки. Перелік перешкод, досліджених під час дослідження, ґрунтується на літературі про патенти, в якій виявлено кілька проблем, які заважають ефективності патентного обміну.

8. Наші дані також дозволяють нам дослідити, чи є перешкоди специфічними для певних ринків і певних форм управління на кожному ринку.

9. В умовах зростаючої глобалізації охорона прав об'єктів інтелектуальної власності є однією з найскладніших проблеми на сучасному ринку. Правові аспекти захисту об'єктів інтелектуальної власності є предметом інших досліджень.

Комерційне використання об'єкта інтелектуальної власності або, іншими словами, залучення прав на нього в економічний оборот можна досягти двома способами:

- використання об'єктів інтелектуальної власності у процесі господарської діяльності підприємства – стратегія капіталізація інтелектуальних активів;
- вихід на ринок об'єктів інтелектуальної власності - стратегія комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

10. До основних методів визначення вартості об'єктів інтелектуальної власності відносяться наступні : метод доходу, ринковий метод та метод витрат, кожен з яких має свої особливості та використовується у різних ситуаціях відповідно до мети компанії. Найбільшою популярністю користується дохідний підхід, оскільки він враховує потенціал дохідності інтелектуального продукту, а не відштовхується від затрат на створення об'єкту інтелектуальної власності або поточної ціни на ринку. Як свідчить практика, рішення про вибір того чи іншого підходу до оцінки визначається типом об'єкту інтелектуальної власності, що підлягає оцінці, датою, на яку має бути проведена оцінка місце та контекст, в якому проводиться оцінка.

Рішення щодо того, який варіант слід використовувати, буде визначатися типом активу об'єкту інтелектуальної власності, що підлягає оцінці, датою, на яку має бути проведена оцінка місце та контекст, в якому проводиться оцінка.

11. Отже, в умовах глобалізації економіки інтелектуальна власність починає відігравати все більш значущу роль як основний актив підприємств, спричинюючи розвиток ринку інтелектуальної власності та необхідність формалізації його функціонування та створення ефективної інфраструктури для ринку. Разом із цим виникає проблематика оцінки та захисту прав інтелектуальної власності, яка не є доскональною, проте розвивається.

12. Взагалі, оцінку об'єкта інтелектуальної власності можна розглядати як «піраміду», де кожен рівень підтримує аналіз генерується на рівні вище. Перший рівень піраміди - це рівень «Основний», де використовуються основні теоретичні обґрунтування та ключові припущення щодо оцінки об'єкта інтелектуальної власності. Другий рівень - це «профіль об'єкта інтелектуальної власності». Цей рівень, де діловий, юридичний та економічний аспекти взаємопов'язані та класифікують та визначають атрибути активу об'єкта інтелектуальної власності. Третій рівень це рівень «Методологія», де специфічні аспекти та кількісні параметри включаються та проводиться кількісний та фінансовий аналіз для створення фінансового результату. Четвертий рівень – це Рівень «Рішення». Цей найвищий рівень піраміди, на якому генерується найточніша та загальна оцінка об'єкта інтелектуальної власності.

13. Специфіка інтелектуальної власності зумовлює особливості ціноутворення на її об'єкти, а комерціалізація інтелектуального продукту вимагає значних фінансових вкладень. Ціна об'єкта інтелектуальної власності повинна забезпечувати його власнику винагороду за його творчі зусилля і матеріальні вкладення. При цьому, вона повинна бути не надто високою, щоб приносити прибуток особі, яка впроваджує інтелектуальний продукт у господарський оборот. Оцінка інтелектуальної власності є однією з найактуальніших проблем у галузі господарської діяльності.

14. Крім того, ціна є одним із визначальних компонентів правильного визначення стратегії на ринку об'єктів інтелектуальної власності в умовах глобалізації. Оскільки ринкове середовище розвивається досить динамічно, дана проблема зберігає свою новизну та актуальність і в наш час. Вартість нематеріального активу об'єкта інтелектуальної власності в кінцевому рахунку вираховується

шляхом комерційної експлуатації (або прямо чи опосередковано через відшкодування збитків від порушення). Експлуатація, у свою чергу, визначається стратегією та бізнес-середовищем, яке сприяє або заважає комерціалізації. Фактори, що входять до процедури оцінки об'єкта інтелектуальної власності включають бар'єри для експлуатації, ринковий життєвий цикл пропозиції, пакетні послуги або інші активи, продукти та послуги конкурентів, динаміка клієнтів і постачальників, регулювання ринку на законодавчому рівні та розвиток нових та інноваційних технологій.

15. Об'єкти інтелектуальної власності є будівельними блоками сучасної економіки. Саме тому дослідження стратегій ціноутворення на ринку інтелектуальної власності має важливе значення для формування дієвої бізнес-стратегії управління об'єктами інтелектуальної власності. Результати дослідження продемонстрували, що в умовах глобалізації існує проблема вибору правильного підходу та методу під час оцінки об'єктів інтелектуальної власності. Зважаючи на швидкі темпи цифровізації на ринку інтелектуальної власності визначення найбільш вдалої стратегії ціноутворення вимагає поглибленого аналізу ринкових даних. На наш погляд, до найбільш ефективних цінових стратегій, які доцільно використовувати на ринку об'єктів інтелектуальної власності, потрібно віднести: бізнес-стратегії та функціональні стратегії. Визначення вартості інтелектуальної власності може бути складним процесом і тим не менше, отримання обґрунтованої оцінки може надати значну користь бізнесу. Встановлення чіткої мети та завдань оцінки об'єктів інтелектуальної власності може допомогти зробити оцінку найбільш точною.

16. В ході дослідження було проаналізовано вітчизняний ринок об'єктів інтелектуальної власності. Встановлено, що існує багато перспектив для реалізації, проте існують чинники, що заважають активному розвитку ринку об'єктів інтелектуальної власності.

Іншими словами перспективи цінової стабілізації на ринку об'єктів інтелектуальної власності в Україні безумовно є. Серед проблем ціноутворення на вітчизняному ринку об'єктів інтелектуальної власності є:

- недостатнє забезпечення та фінансування держави науково-технічної та інноваційної сфери
- недосконале функціонування механізмів податкової, приватизаційної та фінансово-кредитної політики

Також, слід зазначити, що одним із негативних чинників, що зупиняють розвиток ринку об'єктів інтелектуальної власності на вітчизняному ринку є недосконала законодавча система, залишаються неврегульованими різноманітні аспекти та засади, що необхідні задля побудови національного та конкурентоздатного ринку.

Серед основних чинників, що зможуть допомогти та сприяти покращенню та створення цієї перспективи це:

- ефективна система специфікації та захисту відповідних прав
- свобода вибору для продавців та покупців;

17. Було досліджено питання застосування поведінкових чинників ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності в економіці України. Адже, конструктивний характер поведінкової доктрини забезпечується використанням інструментарію, який забезпечує результати навіть за умов невизначеності, нестабільності та асиметричності інформації. Поведінкова економіка поєднує елементи економіки та психології, щоб зрозуміти, як і чому люди поведуться так, як вони поведуться в реальному світі. До когнітивних упереджень, що пов'язані з зовнішнім впливом на об'єкти інтелектуальної власності є: упередженість авторитету, упередження зовнішнього впливу, Ефект наслідування, фундаментальна помилка атрибуції. Тобто, правильно використавши поведінкові чинники, ми можемо коригувати та спрямовувати ціноутворення об'єктів інтелектуальної власності в Україні.

18. Визначено, що основне завдання урядової інноваційної політики вітчизняної системи в Україні - створення технологій бізнесу, який має фінансувати інновації. Роль держави має зростати ця ситуація і не зменшиться. Держава регулює стратегічний розвиток, підтримує вчених, які створюють інновації. Найголовніше, що держава має забезпечити ефективну інноваційну інфраструктуру.

Однією з найважливіших цілей стратегії інтелектуальної власності має бути організація баз даних для всіх доменів інтелектуальної власності. Ці бази даних повинні містити однорідну та надійну інформацію, зібрана за певними показниками інтелектуальної власності: економічна, правова тощо. Перспективи подальших досліджень з вивчення структури, стану та напрямків розвитку ринку інтелектуальної власності укладаються у вивченні динаміки трендів та закономірностей комерційного освоєння досягнень науково-технічного прогресу як фактора забезпечення зростання економіки України в цілому. Зростання технологічної складності продукції у багатьох випадках відображає рівень кваліфікації працюючих, тому знання поряд з іншими ресурсами виступають джерелом створення додаткової вартості. Зростає потреба у кваліфікованій робочій силі, володіє знаннями, творчим потенціалом та здатністю його реалізовувати. Наведені дані характеризують потенційну здатність підйому економіки України через продукування знань, проривні технологічні ідеї, нові наукомісткі продукти та технології. Інтелектуальні ресурси, забезпечуючи конкурентоспроможність та прибуток, стають важливим придбанням сучасного суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аристотель С. Метафизика / перевод с греческого П. Д. Перлова и В. В. Розанова. Москва : Институт философии и истории св. Фомы, 2006. 232 с.
2. Валле В. Спадок Джеймса I та королеви Анни: охорона інтелектуальної власності у часі й просторі. Київ : Дух і Літера, 2010. 216 с.
3. История греческой литературы в 3-х томах / под ред. С. И. Соболевского, Б. В. Горнунга, З. Г. Гринберга, Ф. А. Петровского, С. И. Радцига. Москва – Ленинград : Издательство АН СССР, 1946. Т. 1. 534 с.
4. Опольська Н. М. Становлення права на свободу творчості у Стародавній Греції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія :Юриспруденція*. 2015. Вип. 18(1). С. 11-13.
5. Біблія або Книги Святого Письма Старого і Нового Заповіту / Переклад на українську з давньоєврейської й грецької І. І. Огієнка. Ювілейне вид. з нагоди тисячоліття християнства. Україна, 1988. 1523 с.
6. Православна церква про соціально-економічну діяльність. *Християнин і світ*. 2009. № 1. С.41-49.
7. McCloy S. T. French Inventions of the Eighteenth Century. Lexington, Kentucky : University of Kentucky Press, 1952. 212 p.
8. Вірченко В. В. Інтелектуальна власність: теоретичні витoki та економічні імперативи розвитку: монографія / В.В. Вірченко. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 488 с.
9. Стокгольмська конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності від 14 липня 1967 р. / Всесвітня організація інтелектуальної власності. URL:http://www.wipo.int/treaties/ru/text.jsp?file_id=283807 (дата звернення: 11.07.2018).
10. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність [текст]: підручник / В.Д. Базилевич. – 3-є вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2014. – 670 с.

11. Денисюк В. А. Аналіз та оцінка інноваційної активності науково-виробничого комплексу у створенні та використанні сучасних технологій / В.А. Денисюк, О.І. Білоконь // Проблеми науки. – №8. – 2006. – С. 21-28.
12. Кузнецов Ю.М. Патентознавство та авторське право. Підручник: 2-е видання, перероблене і доповнене / Ю.М. Кузнецов Ю.М.- К.: ТОВ «Кондор», 2009. – 445 с.
13. Ходаківський Є. І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти [Текст] навч. посіб. / Є. І. Ходаківський, В.П. Якобчук, І. Л. Литвинчук — К.; «Центр учбової літератури», 2014—276 с.
14. Ю.Бажал. Еволюційна парадигма економічної теорії та практика ринкової трансформації України. // В зб. тез доповідей міжнародної наукової конференції «Економічна теорія: сучасна парадигма та її еволюція на порозі ХХІ століття». — К.: КДТУ, 2000.-67 с.
15. Price W. H. The English patents of monopoly. Clark : The Lawbook Exchange, 2006. 261 p.
16. Dent C. Generally inconvenient: The 1624 Statute of Monopolies as political compromise. Melbourne University Law Review. 2009. Vol. 33. P.415-453.
17. Dutton H. I. The Patent system and inventive activity during the Industrial Revolution, 1750-1852. Manchester : Manchester University Press, 1984. 232 p.
18. Loewenstein J. The author's due: printing and the prehistory of copyright. Chicago : The University of Chicago Press, 2002. 349 p.
19. Patterson L. R. Copyright in Historical Perspective. Nashville : Vanderbilt University Press, 1968. 264 p.
20. van Gompel S. Formalities in Copyright law: an analysis of their history, rationales and possible future. Amsterdam : Kluwer Law International, 2011. 346 p.
21. Merges R. P., Menell P. S., Lemley M. A., Jorde T. M. Intellectual property in the new technological age. New-York : Aspen Law & Business, 1997. 1154 p.
22. Fisher M. Fundamentals of Patent law: interpretation and scope of protection. Oxford-Portland : Hurt Publishing, 2007. 449 p
23. П. Крайнев. Право інтелектуальної власності : торговельні аспекти. – К.: Издательский дом «Ин Юре», 2000. – 200 с
24. О. Б. Бутнік Сіверський. Методологія оцінки вартості майнових прав інтелектуальної власності та практичні аспекти її застосування я: монографія; НДІ ІВ НАПрН України. К.: Інтерсервіс, 2020. — С. 344.
25. Базилевич В. Д., Ільїн В. В. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку. — Монографія / В. Д. Базилевич, В. В. Ільїн //

Київський національний університет імені Тараса Шевченка. — Київ: Знання, 2008. — 687 с.

26. Право інтелектуальної власності: Акад. курс : підруч. для студ. вищих навч. закладів / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік Сіверський та ін. ; за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. Київ : Ін Юре, 2007. 698 с

27. Осецький, В.Л., Краус, Н.М., Краус, К.М. (2021). Шерингова економіка: діалектичний розвиток реципрокного обміну в умовах віртуальної реальності та цифрової трансформації. Економічна теорія, 2, С. 5-19

28. Інтелектуальна власність: підруч. для студентів неюрид. ф-тів / В. О. Семків, Р. С. Шандра; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Львів: Галиц. друкар, 2015. — 278

29. Любов М. Поняття та механізм комерціалізації інтелектуальної власності [Текст] / Майданик Любов. // Юридична Україна. — 2014. — № 7. — С. 39.

30. Туган Барановський М.І. Політична економіка: Курс популярний -. — К. Наукова Думка, 1994. — С. 103-111).

31. Електронний ресурс <https://www.wipo.int/portal/en/>

32. Макаренко М.І. Бюджетно-монетарне регулювання цін у перехідній економіці України К. Знання України, 2002-304с.

33. Джейкоб Р., Jacob R. IP and Other Things: A Collection of Essays and Speeches/Oxford Hard Publishing, 2015. 536 p.

34. William D. Nordhaus Invention, Growth, and Welfare A Theoretical Treatment of Technological Change. Out of Print ISBN: 9780262140072 168 pp. August 1969

35. Adam D. Moore. Intellectual Property, Innovation, and Social Progress: The Case Against Incentive Based Arguments. The Hamline Law Review, Vol. 26, pp. 602-630, 2003

36. William Fisher/ THEORIES OF INTELLECTUAL PROPERTY/ Cambridge University Press, 2001/p.168-199

37. Butler Shaffer A Libertarian Critique of Intellectual Property Kindle Edition

38. Капелюшников Р. И. Теория прав собственности (методология, основные понятия, круг проблем). Москва : ИМЭМО РАН, 1990. 90 с.

39. Бердяев Н. А. Проблема человека (К построению христианской антропологии). Путь. 1936. № 50. С.3-26.

40. Virchenko V. V. Nature of intellectual property relations and its role in a public reproduction. Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics. 2013. № 150. P. 87-93.

41. Вірченко В. В. Інтелектуальна власність в сучасній системі суспільного виробництва. Формування ринкової економіки в Україні. Зб. наук. праць. Вип. 31. Ч. 1. Львів, 2014. С. 130-136.
42. Гриценко А. А. Комплексний аналіз інтелектуальної власності як економіко-правової категорії. Економічна теорія. 2006. № 4. С. 108-111.
43. Вирченко В. В. Специфика и структура отношений интеллектуальной собственности. Вестник Карагандинского Экономического Университета: Экономика. Философия. Педагогика. Юриспруденция. 2013. № 29. С. 44-48.
43. Право інтелектуальної власності: академічний курс : підручник / О.П. Орлюк, Г.О. Андрощук, О.Б. Бутнік-Сіверський та ін. ; за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. Київ : Видавничий дім «Ін Юре», 2007. 696 с.
44. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII / Верховна Рада України : сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12/> (дата звернення: 23.07.2018).
45. Дмитренко В. В. Проблеми регулювання ноу-хау в правовій системі України. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2016. № 5. С. 58–65.
46. Ярошевська Т. В. Поняття права промислової власності та його джерела. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2013. № 23. С. 288-291.
47. Артеменко Л. В. Особливості правового регулювання засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2016. Вип.1. С.16-22.
48. Мироненко Н. Поняття суб'єктів права інтелектуальної власності та основні критерії їх класифікації. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2009. № 2. С. 11-24.
49. Ходаківський Є. І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навчальний посібник / Є.І. Ходаківський, В.П. Якобчук, І.Л. Литвинчук. Київ : ЦУЛ, 2014. 276 с.
50. Харитонова О. І. Суб'єкти та об'єкти правовідносин інтелектуальної власності. Актуальні проблеми держави і права. 2011. Вип. 59. С. 329-335.

51. Шишка Р. Б. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2000. № 11. С. 249-252.
52. Про затвердження Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 1997 р. № 938 / Верховна Рада України : сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/938-97-п/> (дата звернення: 23.07.2018).
53. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав : Закон України від 15 травня 2018 р.
№ 2415-VIII / Верховна Рада України : сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19/> (дата звернення: 23.07.2018).
54. Стефанчук Р. О. Цивільна правоздатність та дієздатність як необхідні передумови здійснення особистих немайнових прав фізичних осіб. Університетські наукові записки. 2006. № 3-4. С. 114-123.
55. Волкова Н. В. Процесуальні особливості розгляду справ щодо обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною (окремі аспекти). Актуальні проблеми держави і права. 2010. Вип. 56. С. 124-132.
56. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3688-XII / Верховна Рада України : сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12/> (дата звернення: 23.07.2018).

Додатки

Основні види об'єктів інтелектуальної власності

Вид	Опис
1. Патент	<p>Патенти в основному використовуються для захисту інноваційних ідей або процесів, а також будь-яких новоспечених видів рослин або штамів. Патенти - це види інтелектуальної власності, які передбачають право власника виключати інших, як правило, протягом двадцяти років, від створення, продажу, використання та імпорту винаходу. У всіх країнах є свої типи видачі патентних процедур.</p>
2. Товарні знаки	<p>Товарний знак є символом, фразою, або знаками, які можна розпізнати і являє собою продукт, який юридично відокремлює його від інших продуктів. Товарний знак присвоюється виключно компанії, тобто компанія володіє торговою маркою, щоб інші не могли її використовувати або копіювати. Торгова марка часто асоціюється з брендом компанії. Наприклад, логотип та торгова марка "Coca Cola" належить компанії Coca-Cola (КО).</p>
3. Авторське право	<p>Авторське право надає авторам та творцям оригінальних матеріалів виключне право використовувати, копіювати або дублювати їхні матеріали. Автори книг мають авторські права на їхні твори, як і на музичні виконавці. Авторське право також стверджує, що оригінальні творці можуть</p>

	надати будь -якій особі дозвіл на використання ліцензійної угоди на використання твору.
4. Комерційна таємниця	<p>Комерційна таємниця є процес компанії або практика , яка не є загальнодоступною інформацією, яка забезпечує економічну вигоду або переваги для компанії або власника комерційної таємниці. Комерційна таємниця повинна активно охоронятися компанією і, як правило, є результатом досліджень та розробок компанії . Прикладами комерційної таємниці можуть бути дизайн, візерунок, рецепт, формула або власний процес. Комерційна таємниця використовується для створення бізнес -моделі, яка диференціює пропозиції компанії своїм клієнтам, забезпечуючи конкурентну перевагу.</p>
5. Промисловий дизайн	<p>Промисловий зразок можна визначити як продукт, який створений у певній формі, малюнку чи кольорі з мотивом підвищення функціональності, зручності використання або естетичної цінності. Закон про промисловий дизайн охороняє ці дизайни для художника. Для захисту промислового зразка ключовою є візуальна привабливість та оригінальність. Патентне відомство надає промисловий зразок для захисту лише нефункціональних властивостей продукту.</p> <p>Право промислового зразка є винагородою для творця за його працю та інвестиції у виробництво продукту. Типовий період для здійснення охоронного захисту становить від 10 до 25 років, які поділяються на терміни.</p>

6. База даних	Початковий власник бази даних є творцем бази даних і несе відповідальність за отримання, перевірку та представлення вмісту бази даних.
7. Недобросовісна конкуренція	Це будь-яка шахрайська торгова практика, яка заборонена статутом, нормативними актами або загальним правом. Вона включає порушення торговельних марок або авторських прав, неправомірне привласнення комерційної таємниці та дії для публікації наклепу. Закон захищає економічні інтелектуальні та інноваційні інвестиції, зроблені бізнесом для диференціації себе та своєї продукції.

Джерело: складено автором на основі:

https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_450_2020.pdf

Додаток Б

Географічна структура світового експорту об'єктів інтелектуальної власності за кількістю отриманих платежів за використання об'єктів інтелектуальної власності, мільярди доларів, долари США

Indicator / Region	Volume, billion US dollars						World share, %		Changes, %		
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012	2017	2012-2017	2016	2017
Total	240	290	295	285	305	295	100	100	4	4	-3
Northern America	96	124	128	136	135	131	45.6	44	3	0	-3
South and Central America	1	1	1	1	1	1	0.3	0.4	14	-2	19
Europe	103	123	120	103	119	113	39.5	38	3	5	-5
EU (28)	85	103	99	83	101	98	30.7	33	6	12	-3
CIS	1	1	1	1	1	1	0.2	0.3	10	-10	2
Africa	1	>0.01	>0.01	>0.01	>0.01	>0.01	0.1	0.1	-1	2	-9
Near and Middle East	1	1	1	1	1	1	0.2	0.3	15	8	-12
Asia	35	39	42	43	50	50	14.1	17	8	15	0

Source: Developed by the authors according to the source World trade statistical review, 2018

Джерело: складено автором на основі:

https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_450_2020.pdf

Світовий дохід за використання об'єктів інтелектуальної власності за регіонами 2018-2019 (млрд дол, та %)

	Обсяг,млрд дол США		Загальна частка,%	
	2018	2019	2018	2019
Загальний обсяг	405	409	100	100
Пн Америка	124	123	39,6	30
Пд та Центр Америка	1	1	0,2	0,3
Європа	200	203	45,5	49,5
ЄС	147	15	34,2	37,3
СНД	1	1	0,2	0,3
Африка	0	0	0,1	0,1
Близький Схід	6	6	...	1,6
Азія	72	75	14,2	18,2

Джерело: складено автором на основі:

https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_450_2020.pdf

Найбільші експортери та імпортери об'єктів інтелектуальної власності

Major exporters and importers of charges for the use of intellectual property n.i.e., 2018 and 2019
(Million dollars and percentage)

	Value		Share in 10 economies	Annual percentage change			
	2018	2019		2018	2010-18	2017	2018
Exporters							
European Union	146618	152530	37.2	7	12	13	4
Extra-EU exports	83877	87518	21.3	9	30	11	4
United States of America	118875	117401	30.2	3	5	1	-1
Japan	45484	46726	11.5	7	6	9	3
United Kingdom	26311	25274	6.7	8	19	15	-4
Switzerland	25850	23906	6.6	9	4	12	-8
Singapore	8366	8473	2.1	20	10	8	1
Korea, Republic of	7752	7745	2.0	12	5	6	0
China	5563	6644	1.4	27	308	17	19
Canada	5507	5385	1.4	9	8	13	-2
United Arab Emirates	3703	3839	0.9	...	4	2	4
Above 10	394030	397924	100.0
Importers							
European Union	223343	235750	56.0	7	8	11	6
Extra-EU imports	131784	129561	33.0	8	4	6	-2
United States of America	43933	42733	11.0	4	6	-1	-3
China	35599	34328	8.9	13	19	25	-4
Japan	21739	25848	5.4	2	6	2	19
Singapore	16812	16151	4.2	0	0	9	-4
United Kingdom	14489	16937	3.6	5	4	18	17
Switzerland	13645	11919	3.4	7	3	8	-13
Canada	11803	11399	3.0	2	2	0	-3
Korea, Republic of	9881	10022	2.5	1	3	2	1
India	7906	7890	2.0	16	19	21	0
Above 10	399150	412975	100.0

Джерело: складено автором на основі:

https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_450_2020.pdf

Основні країни - платники роялті та ліцензійних зборів у 2020

Table 2. The main countries payers of royalties and license fees in 2017

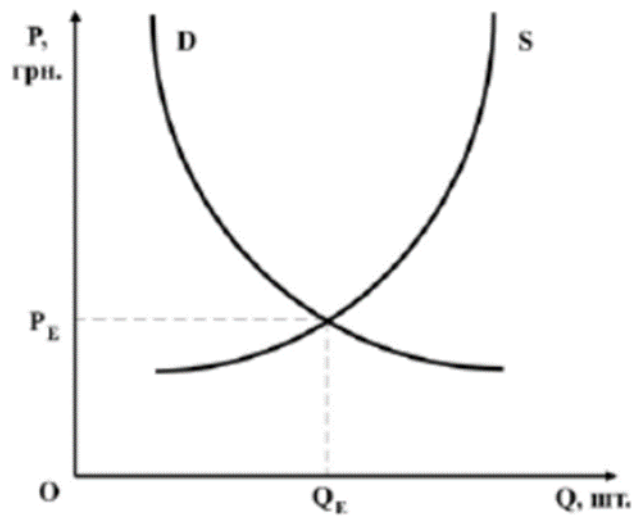
No.	Importer	Amount of payments, mln. US dollars. US dollars
1	EU	143478
2	US dollars	42141
3	Singapore	22230
4	China	22614
5	Japan	20916
6	Switzerland	12351
7	Canada	10229
8	South Korea	10369
9	Russia	8039
10	Thailand	3971

Source: WIPO Copyright Treaty (WCT)

Джерело: складено автором на основі:

https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_450_2020.pdf

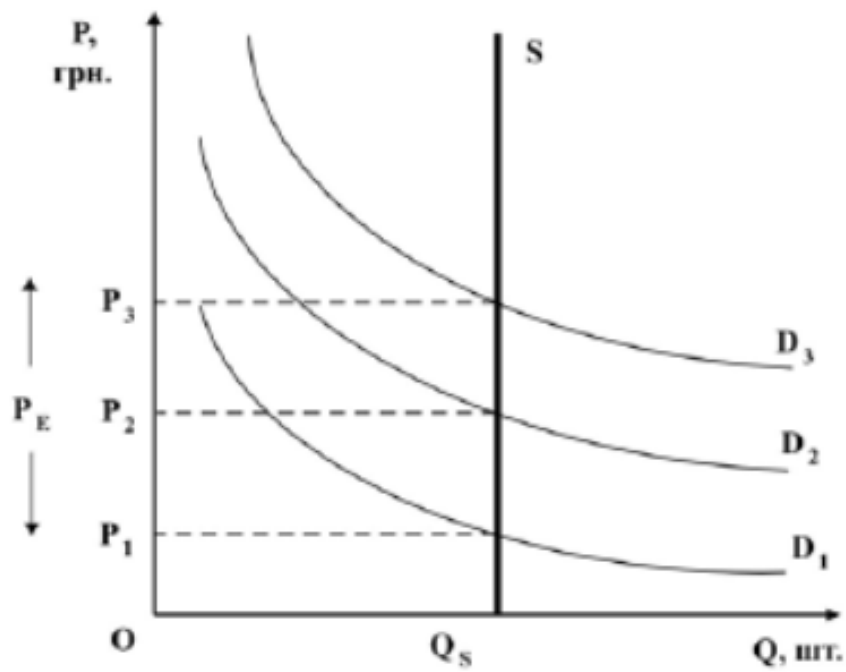
Ціноутворення на гіпотетичній товар масового виробництва. P - ціна одиниці продукції; Q – обсяг випуску (кількість); D – крива попиту; S – крива пропозиції

Джерело: складено автором на основі:

https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_1055_2021.pdf

Ціноутворення за абсолютно нееластичної пропозиції на ринку ОІВ

Джерело: складено автором на основі:

https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_1055_2021.pdf

Оцінка об'єктів інтелектуальної власності на практиці

забезпечення фінансування	Якщо об'єкт інтелектуальної власності необхідно використовувати для отримання фінансування, то шанси на успіх будуть вище в тому випадку, якщо його можна оцінити окремо від основного бізнесу. В таких обставинах важливо показати, що об'єкт інтелектуальної власності буде зберігати актуальність, принаймні, протягом періоду повернення коштів. Також бажано, щоб актив залишався придатним для продажу в разі втрати права викупу або банкрутства.
залучення партнерів	Перш ніж інвестувати в компанію, венчурним інвесторам необхідно знати вартість інтелектуальної власності цієї компанії. Отже, проведення належної оцінки об'єктів інтелектуальної власності може допомогти в залученні таких потенційних інвесторів, які прагнуть отримати максимальний прибуток при мінімальному ризику. Крім того, в разі створення спільного підприємства або стратегічного альянсу, проведення злиття або поглинання оцінка об'єктів інтелектуальної власності допоможе зрозуміти, яку роль в партнерстві грають об'єктів інтелектуальної власності усіх боків.
Ліцензування і франчайзинг	Наявність глибокого розуміння своїх активів ІВ до вступу в переговори про ліцензування може допомогти у прийнятті більш обгрунтованих рішень за умовами і положеннями ліцензійної угоди. Також це корисно для встановлення справедливих ставок роялті. Що стосується франчайзингу, то тут належне розуміння цінності активів ІВ важливо і для власника франшизи, і для її користувачів.
врегулювання суперечок	Інформація про цінності активу ІС також може вплинути на визначення стратегії в разі порушення прав на цей актив.

	<p>Оцінка ІС допомагає приймати більш обґрунтовані рішення щодо того, чи слід вдатися до судового переслідування, механізмам альтернативного врегулювання спору або навіть розглянути можливість ліцензування відповідного активу стороні, яка порушила права. Крім того, оцінка ІС грає важливу роль в обчисленні розміру шкоди.</p>
--	---

Джерело: складено автором на основі

https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_1055_2021.pdf

**ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА РИНКУ ОБ'ЄКТІВ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ**

**PRICING FEATURES ON THE MARKET OF INTELLECTUAL
PROPERTY OBJECTS IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION
OF THE ECONOMY**

V. Ozetskiy

*Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Economic Theory, Macro- and
Microeconomics, Taras Shevchenko National University of Kyiv*

G. Marchuk

*2nd year master's student, educational program: economics and economic policy,
Taras Shevchenko National University of Kyiv*

У статті авторами висловлено думка про те, що різні поєднання факторів попиту, пропозиції, ринкової кон'юнктури та законодавчої інфраструктури, а також специфіка об'єктів інтелектуальної власності як товару зумовлюють особливий характер ціноутворення на ринку інтелектуальної власності. Стаття присвячена комплексному аналізу сутності, специфіки ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності. Розглянуто теоретичні та практичні аспекти ціноутворення об'єктів інтелектуальної власності та вплив процесів цифровізації економіки на нього. Досліджено, що в сучасних умовах діджиталізації ринок об'єктів інтелектуальної власності зростає, а з ним внаслідок трансформаційних процесів в економіці, процес ціноутворення іноді набуває невизначеного характеру. Узагальнено основні тенденції розвитку складного процесу, а головні шляхи визначення ціни на той чи інший об'єкт інтелектуальної власності. Вказано основні інструменти та їх класифікацію, що використовуються під час оцінки певних об'єктів інтелектуальної власності на сучасному етапі розвитку економічного середовища. Використано сукупність методів емпіричного і теоретичного дослідження, а також методи аналізу та узагальнення. Охарактеризовано сучасний стан та перспективи ринку об'єктів

позиціонується в якості джерела інноваційного розвитку.

The authors express the opinion that different combinations of factors of supply, demand, market conditions and legal infrastructure, as well as the specifics of intellectual property as a commodity, determine the special nature of pricing in the intellectual property market. The article is devoted to a comprehensive analysis of the nature and specifics of pricing in the market of intellectual property. Theoretical and practical aspects of pricing of intellectual property and the impact of digitalization of the economy on it are considered. It has been studied that in the current conditions of digitalization the market of intellectual property objects is growing, and with it, due to the transformation processes in the economy, the pricing process sometimes becomes uncertain. The main trends in the development of a complex process are enumerated, and the main ways to determine the price of a particular object of intellectual property. The main tools and their classification used in the assessment of certain intellectual property at the present stage of economic development are indicated. A set of methods of empirical and theoretical research, as well as methods of analysis and generalization are used. The current state and prospects of the market of intellectual property and its role in the modern economy are described. Intellectual property is positioned as a source of innovative development.

Ключові слова: об'єкт інтелектуальної власності, ціноутворення, цифровізація, діджиталізація, економіка.

Key words: object of intellectual property, pricing, digitalization, economy.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Із становленням постіндустріального суспільства, інтелектуальна власність стала одним із центральних джерел соціально-економічного розвитку, похідні продукти якого формують сучасні реалії. В результаті цифрової трансформації з економіки та розвитку обмінних операцій формується ринок об'єктів інтелектуальної власності, який в свою чергу запускає процес комерціалізації інтелектуальної власності. Так як інтелектуальна власність стає одним з найбільших економічних ресурсів та створює основу для виникнення специфічного ринку із власною екосистемою, уряди провідних країн світу починають розглядати ринок інтелектуальної власності як пріоритетний напрям розвитку. Оскільки об'єкт інтелектуальної власності має достатній ступінь специфічності, диференційованості, право інтелектуальної власності надає суб'єкту легальну монополію на використання певної технології, фактично, на окремий вид бізнесу. Отже, конкуренція на ринку об'єктів інтелектуальної власності носить недосконалий характер. Стрімка цифровізація економіки, що супроводжується новими знімами та утворенням нових інститутів, визначає новий напрям досліджень та проблем. Аналіз процесу формування ціни на об'єкти інтелектуальної власності, на нашу думку, слід випередити визначенням поняття «вартості об'єктів інтелектуальної власності». Так як сучасні підходи, щодо ціноутворення здебільшого опускають це поняття, оперуючи конкретнішими поняттями: «витрати», «прибутки», «дохід», «ціна». Разом з тим, категорія вартості товару, як видається, не втратила своєї актуальності, оскільки є базовою категорією економічного аналізу, підбиваючи основу процесу ринкового ціноутворення. Слід також звернути увагу на проблему, яка виникає на ринку об'єктів інтелектуальної власності під час прилаштування результатів діяльності будь яких сфер, що виникає внаслідок розгалуження кількості учасників на ринку об'єктів інтелектуальної власності та диверсифікованості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. На сьогодні, в умовах цифровізації економіки, ринок об'єктів інтелектуальної власності формує самостійний, глибокий, цифровий ринок, із власною екосистемою та механізмами функціонування ціноутворення на ньому. Всі ці фактори визначають актуальність та необхідність вивчення розвитку ринку об'єктів інтелектуальної власності. Особливу увагу дослідженнями теоретичних засад та аналізу розвитку ринку об'єктів інтелектуальної власності приділяти класики економічної теорії

В. Давидов [17], В. Нордхаус [18], А. Мур [19], В. Фішар [20], Б. Шаффер [21]. Проблеми становлення ринку об'єктів інтелектуальної власності в умовах цифрової економіки та особливості ціноутворення на ньому привертють увагу багатьох сучасних вітчизняних науковців, зокрема: Б. Вірченко [2], В. Базилевку [3], В. Данжасюк [4], Ю. Кушечок [5], С. Холдківський [6], Ю. Бажал [7], П. Крайчак [8], С. Бутник-Сіверський [9-10], О. Оршок, Н. Криву [17] та ін. Зокрема, вони аналізували особливості формування механізму ціноутворення в умовах ринкової економіки, займалися аналізом особливостей оцінки вартості інтелектуальної власності, пошуком та розробкою нових підходів до оцінки вартості майнових прав, а також правовим забезпеченням оцінки вартості інтелектуальної власності. Н принципі та методів, організації оціночної діяльності з урахуванням вітчизняного та міжнародного досвіду. Водночас, питання щодо особливостей ціноутворення та ринку об'єктів інтелектуальної власності не було висвітлено та проаналізовано науковцями у повній мірі, що також обумовлюється складністю та динамічністю розвитку цього ринку.

✦ **формулювання цілей статті (постановка завдання).** Мета даної статті - комплексний аналіз ринку об'єктів інтелектуальної власності та визначення структурних компонентів особливостей ціноутворення. Проаналізувати трансформацію ринку об'єктів інтелектуальної власності в умовах нових викликів цифрової економіки та виділення нових характерних рис національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження з певним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Актуальність комплексного аналізу ринку об'єктів інтелектуальної власності та механізму ціноутворення обумовлюється його швидким темпом розвитку. В умовах цифровізації економіки, питання значення вартості об'єкта інтелектуальної власності постає все частіше, тим самим звертаючи увагу на те, які методи та інструменти необхідно використовувати у процесі оцінки того чи іншого об'єкта. Щоб знайти вірний шлях для визначення вартості, будь якого об'єкта слід звернутися до витоків теоретичної економіки. Наразі, належної єдності серед учених-економістів щодо механізму ціноутворення в сучасній економіці ще не існує, що значно ускладнює всю систему національної економіки. Взагалі, можна виділити три основних підходи при визначенні ціни, що сформувались з економічної теорії. Перший ґрунтується на використанні теорії трудової вартості К. Маркса. Відповідно до цього напрямку виробництво та обмін товарів відбуваються на основі їх вартості, яка визначається суспільно-необхідними витратами праці. У цьому випадку товаровиробничим повинні виходити з наступного загальної правила: якщо індивідуальні витрати праці більші за суспільно необхідні, то та частина витрат, яка перевищує останні, суспільством не визнається. Дохід до трактування вартості з позиції трудової теорії полягає в тому, що вона (вартість), у свою чергу являє собою кристалізовану в товарі абстрактну працю виробника, і нікі інші чинники крім праці не впливають на вартість. Навіть якщо ціна за якісний товар пов'язується більшими витратами праці, збільшених в ньому, з чим можна погодитися лише частково. Другий підхід ґрунтується на використанні теорії граничної корисності. Ця теорія знайшла широке застосування **маржиналістів**. Вони виводять вартість та ціну із граничної корисності товарів та їх рідкості. Представники цього напрямку вважають, що послідовне збільшення однакових величин запасу блага, що знаходиться в розпорядженні суб'єкта, за відомою точкою супроводжується прогресуючим зменшенням одиниці корисності блага, яким потреба суб'єкта задовольняється. Вартість блага оформлена в кінцевому рахунку як корисність, стає тим вищою, чим гостріша потреба в ньому і більша рідкість. Отже, два, здавалося б діаметрально протилежні підходи до в'язування теоретичного **цікунця** ціни порівнюють два окремі фрагменти економічної дійсності, не перетинаючись між собою, але доповнюючи один одного. І трудова теорія вартості, і теорія граничної корисності, що формувались майже одночасно і впродовж десятиліть виступали антиподами, зрештою, є загальною надбанням економічної думки зі взаємодоповнюючими баченнями реальності. Про принципову можливість їх співіснування писав свого часу ще М. І. **Туган-Барановський, довідавши**, що вартість одного й того ж товару можна отримати як певну кількість витрат праці або, прирівнявши запас благ до того ж еталону і використавши дію закону спадної граничної корисності, як цінність останнього серед низки благ [12].

На тлі теоретичних і методологічних розбіжностей, прагматичних обом названим вище підходам, сучасні дослідники схильються до думки про необхідність вироблення третього – конвергентного підходу, який би синтезував попередні на засадах аналізу загального і особливого в економічних явищах. Наприклад, у загальній теорії ціна являє собою грошовий вираз вартості товару, тобто суспільно-необхідні затрати, що влаштовує продавця та покупця, і сплачується останнім першому за товар [13].

Таким чином, з гносеологічного та прагматичного поглядів, потребам сьогодення найбільше відповідає трактування ціни не лише як категорії обміну, але як такої, що має глибоке коріння у сферах виробництва, споживання та ринку об'єктів інтелектуальної власності. З огляду на це науково продуктивною була б конвергенція трудової теорії вартості та теорії граничної корисності із синтезованим визначенням ціни та її основи - вартості [14]. Саме цей підхід на наш погляд, найбільш здало описує модель ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності в умовах становлення цифрової економіки. Досвід економічно розвинутих країн дозволяє стверджувати, що ринок об'єктів інтелектуальної власності є важкою формою розвитку господарського обороту інтелектуального продукту, що інституційно впорядковує та структурує повторювані взаємодії економічних суб'єктів щодо купівлі-продажу майнових прав на результати творчої інтелектуальної діяльності, а також за рахунок механізму ринкового ціноутворення урівноважує попит і пропозицію інтелектуального продукту та **взаємозалужує** економічні інтереси суб'єктів господарювання і власників майнових прав інтелектуальної власності у комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності.

Б.Вірченко наголошує, що комплексний аналіз сутності, специфіки, структури та механізму ринкового ціноутворення слід розглядати саме з позиції функціонального підходу, який дозволяє у повній мірі визначити його місце у сучасній економічній системі, а також розкрити його нерозривний зв'язок із комерціалізацією результатів інтелектуальної діяльності і відтворенням інтелектуального капіталу у процесі впровадження у суспільне виробництво в умовах цифрової економіки [1].

Потрібно підкреслити що ринок об'єктів інтелектуальної власності не лише стимулює комерціалізацію інтелектуальної власності, а й сприяє капіталізації відомих фінансових ресурсів шляхом їх трансформації інтелектуальний капітал промислових підприємств та реалізації інноваційної продукції і у такий спосіб забезпечує встановлення ринкової вартості. Формування ринкової ціни (вартості) на об'єкти інтелектуальної власності у результаті взаємодії попиту і пропозиції, **створює** передумови для прогнозування майбутньої кон'юнктури ринку об'єктів інтелектуальної власності і дозволяє його учасникам відповідним чином коригувати власні інвестиційні плани і приймати ефективні рішення в умовах асиметрії інформації та обмеженості інституційного-правового механізму розвитку цього ринку. Крім того, як зазначає **Б.Вірченко**, інформація щодо ринкових цін та динаміки ринкової кон'юнктури, може слугувати для учасників ринку надійною основою для оцінки об'єктів інтелектуальної власності [1], а також для оцінки процедури та перспектив інвестування коштів у відповідні об'єкти інтелектуальної власності (Табл. 1).

Таблиця 1

Процедури оцінки та перспектив інвестування коштів у відповідні об'єкти інтелектуальної власності

Передумови	Навіщо проводити оцінку ІВ?
Щоб мати можливість оцінити об'єкт ІВ, об'єкт повинен відповідати наступним умовам: -Він повинен бути окремо ідентифікованим (за умови спеціальної ідентифікації та з впізнаним описом) -Повинні бути матеріальні докази існування об'єктів (наприклад, контракт,	Щоб мати можливість продавати, ліцензувати або укладати будь-які комерційні угоди на основі ІВ, вам потрібно вміти оцінювати об'єкт ІВ. Оцінка ІВ також корисна для захисту прав ІВ, для внутрішнього управління об'єктами ІВ, а також для різних фінансових процесів.

<p>лицензії, реєстраційний документ, запис у фінансовій звітності тощо) -Він має бути створений у визначений момент часу. -Вона повинна бути юридично запроваджена та передана. -Його потік доходів має бути окремо ідентифікованим та ізольованим від інших бізнес- об'єктів. -Його слід мати можливість продавати незалежно від інших бізнес- об'єктів. -Він повинен бути знищений або припинений у визначений момент часу.</p>	
--	--

Джерело: розроблено автором на основі [13]

Тобто, об'єкт інтелектуальної власності повинен бути максимально чітко ідентифікований та описаний за основними параметрами, що його характеризують, має бути визначена можливість прибутків та прибутковість, пов'язана з об'єктом і т.д. Саме цей інструментарій дозволить якісно визначити ринкову ціну.

Метою оцінювання є вартісна оцінка маймових прав інтелектуальної власності, яка є важливим показником у системі менеджменту фінансової інвестиційної діяльності підприємства, що здійснює як прямиї, так і опосередкований вплив на обсяг його ринкової капіталізації або іншої вигоди. Оцінка здійснюється з урахуванням визначених законом принципів та на основі відповідних методичних підходів [16, с.19].

Актуальність комплексного аналізу ринку об'єктів інтелектуальної власності та механізму ціноутворення обумовлюється його швидким темпом розвитку. В умовах цифровізації економіки, питання визначення вартості об'єкта інтелектуальної власності постає все частіше, тим самим звертаючи увагу на те, які методи та інструменти необхідно використовувати у процесі оцінки того чи іншого об'єкта. Значущий сектор є навіть визнанням та використовується промислово розвиненими країнами та деякими країнами, що розвиваються, як важливий інструмент технологічного та економічного розвитку. У розвинених країнах світу відбувається постійно зростаючий сукуп у бік економіки знань або галузей, заснованих на інноваціях та нематеріальних активах. Нині нематеріальні активи становлять переважну більшість загальних активів великих компаній, що котируються на біржі, і ця частка продовжує збільшуватися. Тому, правильне та якісне ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності є наразі важливою та актуальною проблемою, задля правильного та збалансованого функціонування економіки. Важливою особливістю ринку інтелектуальної власності є те, що це ринок факторів заробітку, тобто вторинний (похідний) ринок. У зв'язку з цим невід'ємним елементом аналізу ринку інтелектуальної власності є аналіз ринку кінцевого споживання, вироблених з використаними даних ринку об'єктів інтелектуальної власності. Тим самим ця особливість ринку інтелектуальної власності відбивається на формуванні попиту на ринку об'єктів інтелектуальної власності. Наведені вище особливості ринку інтелектуальної власності знаходять своє відображення у факторах ринкового ціноутворення, і насамперед вони впливають на формування попиту та пропозиції на даному ринку.